

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca 47-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DIJA.

Egy évre 16 frt. v. 32 korona. Negyed évre 4 frt. v. 8 korona.
Félévre 8 frt. v. 16 korona. 1 hónap 1 frt 50 kr. v. 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Telefon szám: 9.

POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP.

Telefon szám: 9.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 38-ik szám.

HIRDETESI DIJAK:

Egy négyszög centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok érdekvéleményben részesülnek. Reklam sora 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.

Nyilvántartási díjak:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

ELLENZÉK.

Nemzeti állam.

Irta: Bárányos Viktor.

Mit akartak a brüsszeli kongresszusra gyűlt oláhok, mikor Európa színe előtt vádoltak bennünket elnyomatással, zsarnoksággal és a román nép üldözésével? Az Aldunától a Tiszáig terjedő nemzeti államot. Mit akartak a horvátok, midőn csaknem a király szemláltára égették és vágták össze azt a magyar nemzeti zászlót, melynek árnyékában századokon át oltalmat és igazságot találtak? A délszláv tartományok egyesítésével az egykori Zvonimir fejedelem országát.

És mit akarunk mi, mikor évezrelét ünnepeljük fajunk történetének itt e négy folyam és a három bérce országában? Egy erős, egységes magyar nemzeti államot. Ugy látszik, hogy a három dolog között némi ellentmondás van. Valahol fallatja üzi gonosz játékát. Melyik részen van a népjogi és történeti igazság, azt hisszük nyugodtan ellehet dönteni az oknyomozó kritika és állambölcsselem világánál.

Ujabbban tetszetős és gyakran hangzatos jelszó lett a nemzetiségi törekvések és faji összetartás tagadhatatlan tényeinek oly jelentőséget tulajdonítani a politikai eszmék áramlatában, mely minden nációjális állam és történelmi szervezetek felforgatásával járna.

Ez az ugynevezett nemzetiségi eszme, melynek politikai fontosságát általában sokan hajlandók tulbecsülni, szemben azokkal a más tényezőkkel, melyek a nemzetek életére befolyást gyakorolnak.

Ha oly mértékben állana a nemzetiségi és faji ezélok önjogosultsága, mint azt a nemzetiségi s kivált a román tulzók képzelik, akkor Anglia sohasem küldött volna rajokat Amerika benépesítésére s az amerikai nemzet-typus nem különböznék annyira az anyaország typusától, mint a hogy tényleg különbözik. A nemzeti asszimiláció oly foku megvalósulása, hogy lerontsa az államok politikai határait, de jure el nem ismerhető, mivel de facto nem is létezik. Európa története nem mutat fel példát egy oly egyetlen organizmusra, mely egységes területen élő ugyanazon faj által alkotva, külön nemzetiségi elemeket nem foglalva határai közé, ép úgy, mint a hogy nem mutat példát a magyaron kívül oly nemzetekre sem, melyeknek aspirációi ne támaszkodnának rajtok kívül álló fajrokon elemekre.

Világos tehát, hogy tisztán a népek természetes rokonszenvei nem elégségesek és nem jogosultak arra, hogy Európa térképét vak és nyers ösztöneik szerint szerkesztsek meg. Valami magasabb szükségesség kell, hogy intézze a nemzetközi területi viszonyok alakulását, s ez az államalkotó geniusz történeti igazsága, az emberiség általános haladásának a törvénye. Politikai nemzeteket csak is ez nevelhet, s épen azért a nemzeti állam fogalmából ki kell zárjuk a primitív fajállam szűkebb fogalmát, mert sem az ethnikai, sem a geográfiai kikerekítés nem volna alkalmas arra, hogy biztosítsa az európai államrendszer egyensúlyát, s azzal Európa békéjét is.

Ellenben épen a politikai értelemben vett nemzeti állam és a népek szabad erkifejtése szempontjából ki ne látna igazolva ma Poroszország politikáját a német egység megállapítására, Bismarckét a pozeni lengyelek beolvasztására, vagy Szárdiáját az olasz egység kivívására? Mindebben a nemzeti állam azon nagy eszménye lüktetett, mely a midőn egy nemzetközi jogrend biztosabb alapokra fektetésével legsikeresebben oldja meg a politikai organismusok egymáshoz való viszonyának kérdését, ugyanakkor a korona és a nemzet közti alkotmányos

viszony problémáját is akkép képes szabályozni, hogy a közös érdekek és közös vonások alapján legjobban biztosítsa a nép közvetlen részvételét a kormányzat feladataiban s ezzel az önkormányzat legszélesebb körét nyitja meg előtte, szemben a központi hatalommal.

Sem a szláv, sem a latin geniusz nem bir azokkal a tulajdonságokkal, melyek a szabad nemzeti állam egy típusának kiegészítésére alkalmazhatók. Mióta hajdan a hellén, ugy a szláv népek alkotó erejét is kimerítette a legkezdetelegesebb politikai organismus — a községi élet kifejtése, s mindazt, mi azon tulment — idegen talajból ültették át.

Visszont a latin szellem kulturális tulsulya mindig a világ uralmi ködképek felé ragadta az emberiséget. A latin faj élettörvénye az egyéni önállás megsemmisítésére, a teljes uniformitás, mely előbb-utóbb a tekintély uralmának egyetemes világelvév emelésére vezet. Azért volt Róma világuralmi politikájának az asszimilatív és incorporatív. Az erőszak hódítása nem adhatott belső egységet a széthúzó elemeknek s Róma összedőlt, hogy helyet adjon oly intézménynek, melyek a népek szabadság-szükségeit inkább kielégítik.

Csak oly módon juthatott Európa politikai fejlődése azon zárkóhoz, melyet nemzeti államnak nevezünk, s mely Európáért a ma eszmék szabadelvű áramlatának kiinduló pontja, de hogy ez lehessen, előbb le kellett rázni magáról azt a matériális fogalmat, melyet avult állam-theóriák kötöttek hozzá s ideális tartalmat kellett önteni a tudomány sablonjaiba. Így alakult át az öntudatlan tömegek fajjegysége politikai nemzetek belső koheziojává, így nyert az állam mélyebb erkölcsi tartalmat a szabadság és törvénytisztelő, a jogegyenlőség és a kultúra törhetetlen, forrasztó ereje által.

A magyar politikai szellem örök diadala az, hogy Európában ezt a kultur-eszményt zászlóját fenn tudja lobogtatni s nem fogja ezt kiesavarni kezéből ellenségeink dühe és áskálódásai.

Politikai hírek.

A magánjog kodifikálása. Erdély Sándor igazságügyminiszter, az általános polgári törvénykönyv előkészítésére állandó bizottságot szervezett, hogy az előkészítő munkában a miniszterek változása ne zavarja a stabilitást. A szervezeti szabályzatot a minisztertanács is tárgyalta s a király jóváhagyta. A magánjogi bizottság tagjai részint belső tagok, azaz a tervezet szerkesztésével megbíztak, részint kültagok, azaz a véleményezés jogával felruháztak. Amazok csak öten, ezek legfőbb tizen lesznek. A tagokat az igazságügyminiszter nevezi ki és tiszteletdíjukat is ő állapítja meg. A bizottság belső tagjai a törvénykönyv egyes részeit kidolgozzák, elkészítik a megfelelő elődai tervezetet és megokolást. A tervezeteket előzetesen a szerkesztőbizottság üléseiben az igazságügyminiszter, vagy államtitkár elnöke alatt tárgyalják. A bizottságnak összes ülései is lesznek, — a melyeken a kültagok is részt vesznek.

A vármegyei tisztviselők fizetésének kérdése az országgyűlésnek egyik legközelebbi ülésén fog szóba hozni a mennyiben az erre irányuló kérvények is fel vannak véve a kérvények legújabb sorjegyében. A függetlenségi és 48-as párt részéről e tárgyban, ugy értesülünk, több felszólalás lesz, a mely a vármegyei tisztviselők fizetésének rendezését erősen fogja követelni.

A magyar-horvát állampolgárság kérdése, a melyet Tibád Antal interpellációja sorozott legújában az elintézésről közjogi kérdések közé, a „Pol. Corr.” budapesti értesítése szerint egy nyer megoldást, hogy alkalmas módot találjanak ennek a helytelen,

de többször törvénybe iktatott kifejezésnek oly módon való korrigálására, hogy abból praecedens ne származhassék s egyáltalán ne alteráltassék, a Magyar- valamint Horvátországra nézve egységesen és egyedül érvényes magyar állampolgárság. Budapestről konstatálják a „Pol. Corr.”-nek, hogy a Bánffy-kormány észlelte elődeinek ezt a közjogi tévedését, de arra sem a „Pol. Corr.”, sem annak budapesti levelezője nem ad felvilágosítást, hogy az éles látású kormány miért várta be az interpellációt s miért titkolt olyan közjogi tévedést, a melynek felfedezésével most dicséskszik.

A 25. §. Azok a hazafias vármegyék és városok, a melyek eddig a 25. §. megváltoztatása iránt az országgyűléshez írtak, a következők: Heves, Pozsony vármegye és város, Trencsén, Szeged, Zemplén, Székesszék, Kassa, Pécs, Ung, Békés, Nagyváradi, Győrmege és város, Szatmárnémeti, Abauj-Torna, Szabadka, Sáros, Arad város és megye, Udvarhely, Csik, Zombor, Bereg, Hunyad, Moson, Bács-Bodog, Vas, Somogy, Szabolcs, Gömör, Kis-Hont, Baranya, Zala, Arva, Csanád, Hajdu, Komárom megye, Csongrád megye, Liptó, Háromszék, Kis-Küküllő, Torda-Aranyos, Maros-Vásárhely Kolozs megye és Kolozsvár.

A t. Ház.

Budapest, nov. 20.

Mikor tíz óra után Szilágyi Dezső az ülést megnyitotta, az ellenzéki oldalon eléggé tömött sorok hallgatták Tompa Antalt, az üllői-uti klub köztisztelőben álló háznapját.

Tompá az ellenzék zajos és osztatlan tetszése között foglalkozott a mai politikai helyzettel mindvégig lekötve a hallgatóság figyelmét.

Hortoványi József, a második szónok nem sokkal hosszabban beszélt Tompánál, de egész más témákról, csak annyiban egyezett meg az előtte szólóval, hogy ő is a belügyminiszter reszortjából vette adatait.

Tizenegy óra mult vagy egy negyeddel, tehát épen a tizenkettő órában hivta fel a jegyző a nemzeti párt padjaiból Hock Jánost szólásra.

Bevezetésül Láng Lajossal polemizált és az Apponyi gróf által a vitába dobott és a Láng Lajos által tovább tenyésztett Mayerket elemezte, kimutatván, hogy azoknak bölcsője a szabadelvűpártban ringott.

A ki Pulszky Agost előadásának vitalgóságát, Bánffy miniszterelnök államférfi tekintélyét vitatja s ugyanekkor Apponyi gróftól megtagadja a politikai hivatást annak vagy politikai látása homályos vagy célzata világos:

Annak az éles, szatirikus fegyvernek, melynek Hock János egyik leghivatottabb kezelője, ez volt az első hatalmas sújtása — és Láng Lajos többé-kevésbé el is volt intézve.

A hatalom törzsokének hervadó leveleihez hasonlítván a három kormányvédő bukkott államtitkár, áttért Berzeviczy Albert mezőgazdasági fejtegetésére.

És Hock János ismét odaált, a hol legjobban szokott fájni a jobboldalnak.

Talán nem is vita van itt, t. Ház, hanem feljultak a régi Hellasz dicsőséges napjai. Megkezdődtek a versenyfutások, a nehézkosz dobások és a felől nem vagyok csak tisztában, melyik hely ült meg a Pritanumban?

A kormány törzsokének lehullott levelei határozottan sárgábbakká lettek és szerényen lapultak meg az ellenzék kitörő lelkesedésének zajában a nemzeti párti Kapisztán pedig gyújtott tovább.

Lerajzolta a magyar mezőgazdaság állapotát, azt a sokszor igénybe vett témát és mégis színeinek különbözősége új világításban mutatta tőke s szomorú képet.

A nagy töke nem fogja megvédelmezni ezt az országot, csak a gazdaközönség, a kiszípolozott zsenri, mert a föld csak a nemzet, a töke az internacionális és hazátlan.

Percekig tartó éljenek szakították félbe a beszédet, a melyek meg-megújultak a beszéd további folyamán különösen, mikor Hock a kormány általános politikájának jellemzésébe ment bele és a francia parlament példájára hivatkozva az inkompatibilitási törvény megszorítását követelte.

— A mai viszonyok között meg lesz a miniszterelnök többsége mindaddig, a míg egyik kezében ott tartja az „ostort, a másikban az abrakos tarisznyát.”

Csend lett a jobboldalon, — szinte kínos volt a súlyosan megvadult párt mélységes hallgatása.

Mint vihar után az éltető nap sugarait, ugy üdvözölték a legkülönfélébb tetszésnyilvánításokkal Szilágyi Dezsőt, mikor Hock János azon kijelentése kapcsán, hogy a képviselőházi bizottsági tagok esküjét töröljék el — rendre utasította.

Hock ezt az indítványát a nyitrai választás igazolásából kifolyólag tette és erre a közvélemény hangulata talán fel is jogosította.

A kormánypárt öröme nem sokáig tartott, mert mikor Szilágyi Dezső nagyon komolyan elkezdte a Házszabályokat s a képviselők jogait fejtegetni és mindenki feszült csendben várta a történeteket, egyszerre csak felhangzik egy szó, egy rövidke szó, a Lukács Gyula ismert hangján.

— Kolokváltat?

Falrengető kacaj követte az elmés közbeszólást, a mely tönkretette az elnök-professzor egész előadását.

Hock János pedig elérkezett beszédje végéhez Apponyi Albert gróftól aposztrófa ékes koszorúba fűzött szavakkal — és ezzel egyetemben a költségvetést visszautasította.

Az elnök elrendelte az öt percznyi szünetet, mely alatt a Hock János nagy beszéde töltötte meg a buffét és a folyosókat. Zichy Jenő gróf lelkesedésben így kiáltott fel:

— Kinyomatom és berámázatom és megküldöm emléktől minden barátomnak.

A szünet után Ugron Zoltán intézett rövid de heves támadást a kormány és pártja ellen, mire megalapítván a holnap napirend, Vajay István tette meg interpellációját a kultuszminiszterhez s ezzel az ülés véget ért.

A Keleti válság.

Bécs, nov. 19.

A király ma délután 1 órakor együttes kihallgatáson fogadta gróf Goluchowsky külügyminisztert és Kállay Béni közös pénzügyminisztert. A kihallgatás háromnegyed óráig tartott.

Bécs, nov. 19.

A Neue Freie Presse mai római távirata mindenütt a legnagyobb feltűnést keltette. A félhivatal s czafozatot, a melyet a külügyminiszterium sajtóirodájá bocsátott ki, nagy tartózkodással kell fogadni. Beavatott diplomáciai körökben biztosra veszik, hogy Oroszország Goluchowsky gróf akciója ellen komoly kifogásokat emelt.

Biztos forrásból jelenthetem, hogy Oroszország a hatalmak által ajánlott intézkedésekhez csak feltételeken járult hozzá és hogy a czári kormány a többi kabinettel csak egy pontra nézve ért egyet; abban, a mely a hatalmak alattvalóinak oltalmára vonatkozik. A mi a többi pontokat illeti, Oroszország leghatározottabban fenntartotta magának a szabad köz politikáját. E szerint nem lehet szó csak olyan csekély eltérésekről, a melyeket a hivatalos kommuniké emlit.

Hogy illetékes helyen milyen komolyan fogják fel a helyzetet, mutatja egyebek közt az, hogy gr. Nigra bécsi olasz követet kormányra egyenesen utasította arra, hogy szabadságideje letelte előtt térjen vissza Bécsbe. Másik körülmény, a mely a helyzet aggasztó volta mellett bizonyít az, hogy a külügyminiszter, valamint a közös pénzügyminiszter ma háromnegyed óráig tartó kihallgatáson voltak a királlyal.

Brighton, nov. 19.

Lord Salisbury ma a konzervatívek gyűlésén beszédet mondott, a melyben kijelentette, hogy a szultántól izenetet kapott a Lord Mayor-banketten mondott beszédére vonatkozólag, a mely beszédében ő, Salisbury azt mondta volt, hogy nem igen bízik a szultán által megígért reformok végrehajtásában. A szultán kijelenti a levélben, hogy ez az állítás igen fájdalmasan érintette őt, mert hogy ő maga volt az, a ki a reformok végrehajtását elhatározta, és azt óhajtja, hogy a reformok a legrövidebb idő alatt megvalósuljanak.

Takács Zoltán bűnpöre.

Budapest, nov. 20.

Zsufolt padosrok előtt, a hallgatóság feszült figyelmé között folytatták Takács

Zoltán és társai bűnpörének mai tárgyalását. Néhány apró-cseprő dolog elintézése után Agoraszó kir. ügyész valamivel 9 óra után megkezdte vádló beszédét. Minden szóközi sallang és drámai színezés nélkül csoportosítja a vizsgálat és a végtárgyalás adatait. Végig kíséri Takács Zoltán viharos pályájának összes fordulatait s kiváló sikerrel formulázott erős vádbeli fegyvereket azokból az adatokból, melyeket Takács hűsága védelom gyanánt forgatott.

Igenis — mondja — Takács már a sikkasztás előtt is fiakkerezett, első osztályú kupában utazott, havanna-szivárokat szítt, de ez a luxus tulzárnyalta anyagi képességét, mikor a litografált jogi jegyzetek megszűntek jövedelmet hajtani. Hogy a megszokott fényűzést folytathassa, a bűn lejtőjére kellett tévednie.

Kimutatja ügyesen csoportosított lelki és anyagi tényekkel, hogy Takács ugyszólván rátermett a bűnre. Már jogász korában oly rendszeresen hamisította az indesteket, hogy egykori főnöke, Füzeses Géza a tetten rajta kapta s elosapta. Házigazdájának a fiát, a fiatal Kabost, kinek instruktora volt, rábirta, hogy anyját meglopja. Elvetemded, gonoszlelkű, minden erkölcsi érzésből kivetkőzött embernek mondja a vádlottat, ki a nálánál sokkal gyöngébb szellemű Berecz Antalt könnyen preperálhatta a bűnös szövetkezésére, melyet a közzvaldó teljesen beigazoltnak lát.

Hogy az aug. 20-án tett beösmérő valomásban az egész bűnt magára vállalta s anyjáról az orgazdaság odiumát elhárítani igyekezett, ez az egyetlen vonás, melyet a vádlott javára jegyezhetett.

Ha tehát Takács a bűn értelmiszerzője akkor elől az a kérdés, vajjon Berecz megérdemli-e azt a súlyos büntetést, melyvel bírái az alappörben sújtották?

A kir. ügyész erre a kérdésre nemmel válaszolt és kéri a törvényszéket, — hogy Takácsot a büntető törvénykönyv értelmében a sikkasztás büntetésében való részesség miatt mint felbujtót, Takácsné pedig orgazdaság büntette miatt ítélje el. Takács Zoltánra nézve terhelő momentumnak kéri tekinteni a tárgyalás folyamán is tanusított konok tagadását s mély erkölcsi romlottságát.

Mindezek kapcsán pedig a kéri a törvényszéket, hogy Berecz Antalra bűntüségéhez arányos büntetés is szabassék.

Most Visontai Soma, a híres kriminálalista emelkedik fel és siri nyugalom között megkezdí hatalmas védőbeszédét. A bevezetés páthetikus, szakgatott mondatokból áll, mely csakhamar merész szóközi lendületbe csap át s örvényszerű kavargással sodorja magával a figyelmet. Ő is végigkíséri a vidéki nyugalmas életből a főváros ideges világába vetődött ifjú életét. De tekintete egészen más észleleteket figyel meg. Komoly munkában, nemes becsavágytól eltelve lát egy ifjút küzdeni oly szorgalommal és odaadással, mely tiszteletteljes kifejezésre készíti a tanukul megjelent tudósokat és országnagyokat. S e becsületes törekvésben a természet az ifjúnak kiváló képességeket is adott, a törekvéseknek sikere van, Takács Zoltán magasan kiválik tanuló társainak nagy csoportjából s most ez a szerencsétlen ember a közvélemény által már előre elítélve itt ül a vádlottak padján.

— Talán még sincs a természetben oly diszharmónia, hogy lehet legyen az, mit felele a vádhatóság mond, kiáltja a védő szíla pátosszal.

És folytatja, miközben sürű és súlyos csapásokkal dönti halomra a vád összes állításait. Szónoklatának legremekebb része az a passzus volt, melyben a Berecz testvéreket lélektanilag leleplezte. Kimutatta, hogy mily pogány módon gyanus töredelmességük, Antalé éppugy, mint Edéé, kinek három hatóság előtt egyforma bűnbánattal töredelmesskedtek. Melyik hát az igazi? — kéri a védő kegyetlen élességgel. Aztán üdöklő gunnyal nekiesik Berecz Edének, ki 20 frt előlegért és 300 frt díjért kész bányájától beösmérő vallomást szállítani Valkó igazgatónak.

Az üzlet perfekté válik, mert hisz a banknak, melyet Valkó lelkiismeretesen képvisel, ez a szállítandó vallomás esetleg 20 ezer forintot jövedelmezhet. Miután a modern sluss lefolyását kellően megvilágította, neki iramodik Berczy kapitánynak, ki éjnek

éjszakáján, a börtön mélyén 11 óra hosszat faggatta Berecz Antalt, ki töredelmes vallomást akart tenni.

A védő szavaiból itt hatalmas vád kerekedik. Hát 11 óra kell ahhoz, hogy valaki a tiszta igazságot megmondja? S miben nyert kifejezést ez a sötét éjleli munkát? Egy két ives jegyzőkönyvben.

Igy halad Visontai lépésszerű lépésre előre, üldözve a vad árnyakat, melyek szavai elől rémülten látszanak menekülni.

Mikor beszédjét végezte s védelemzeinek felmentését kérte, a hallgatóság minden tétőszó nélkül megtagadta a híres védőtől, kinek ez a beszéd egyik legfényesebb szóbeli remeke volt. Ez csak azt bizonyítja, hogy Takács Zoltán a közvélemény ugyan előre proskribálta.

A fogarasi állami ménés sorsa.

Kolozsvárt, nov. 21.

A fogarasi állami ménés felosztása nem bevégezett dolog. Ezt az örövendetes hírt közöljük t. olvasóinkkal. A fogarasi ménés megmarad s esetleg a viszonyoknak megfelelőbb más tenyésztési iránynyal vagy a szükség szerint alkalmasabb területre való áttelepítés mellett fenntartatik, hogy tovább szolgálhassa az erdélyi részek közgazdaságának legfontosabb, legjövődelmesebb ágát, a lótenyésztést.

Örömmel veszi ezt a hírt minden erdélyi szász, a mi különben egészen természetes. Hiszen mind az erdélyi részekre, mind azok gazdáira, főképpen pedig az államra nézve lett volna nagy csapás az, ha az állami ménés felosztásával az erdélyi lótenyésztés mesterséges uton indíttatik rohamosan hanyatlásnak.

Hiszen az erdélyi ló a legkeresettebb, legértékesebb cikk gazdaságunknak. Csak hogy fájdalom ebből a keresett cikkből kevés van s ha a ménés felosztatná, még remény sem lenne arra nézve, hogy a tenyésztés egyesek erején arra a nivóra emeltesse, hogy kitűnő anyag nagy tömegben produkálható legyen.

Olvasóink bizonyára figyelemmel kísérték, hogy a mióta az erdélyi gazdák körében az állami ménés fenntartásának kérdése felmerült, az „Ellenzék” a mozgalom kezdete óta állást foglalt az érdekében a gazdák mellett. Támogatva törekvéseiket, referált értekezleteik és gyűléseikről. A legkitűnőbb gazdák s legkiválóbb szakférfiaktól lából hozott közleményeket, melyek a helyzetet megvilágították egyrészt és irányt jeleztek a jövőben való teendőkre más részről.

E támogatás mellett a dolog érlelődött, a helyzet pedig tisztázódott. E helyzetről az alábbiakban adunk számot.

A gazdák első akciója.

Az ideai tenyészállat-kiállítás alkalmával Kolozsvárt aug. 29-én tartották a gazdák az első népes értekezletet, a melyben szóba került a fogarasi ménés felosztása s a gazdák

egyhangúlag elhatározták, hogy ennek megakadályozása érdekében a földm. miniszternél lépéseket tesznek. E célra gr. Bánffy György elnökölte alatt Béli Tivadar, gr. Bethlen András, gróf Bethlen Bálint, gróf Bethlen Károly, gr. Kornis Viktor, Miksa Imre, br. Szentkereszty Pál, Szentkirályi Gyula, dr. Szentkirályi Kálmán, Sigmund Dezső, gr. Teleki Samu, gr. Wass Jenő, br. Wesselenyi Béla tagokból bizottságot küldtek ki és ez a bizottság már aug. 30-án megszerkesztette a miniszterhez intézendő feliratot, melyet október 30-án küldöttéleg kézbesített a miniszternek. E mozgalomról, valamint a feliratról annak idején részletesen referáltunk.

A miniszter nyilatkozata a ménés felosztásáról.

A földmívelésügyi miniszter fogadta a bizottságot, melynek eljárásáról gr. Bánffy György elnök számolt be jelentésében. Ennek az ügy lényegére tartózkodó részét itt közöljük: „A bizottság megállapította a feliratot, s négy megjelent tagja kíséretében okt. hó 3-án a földmívelésügyi m. kir. Miniszter urnak átadtam.

A Miniszter úr ez alkalommal kijelentette, hogy a fogarasi ménés felosztása már bevégezett dolog, ahhoz a miniszter tanács hozzájárult és azt ő felsége, a ki úgy is mint legfőbb Hadur kiválóan érdeklődik a lótenyésztés iránt, jóvá hagyta. A felosztást a Miniszter ur azzal indokolta, hogy a ménés gazdálkodása állandóan tetemes kárral jár; az évi hiány 70-75 ezer forint volt; ily anyagi károsodás mellett számba kellett venni, hogy nyújt-e a ménés akkora közgazdasági hasznót, a mennyi ezt a direkt deficitet illően pótolná. Ezt azonban a Miniszter ur nem találta. Előadása szerint már maga a ménés helye nem volt alkalmas, az égáji és a legeltetési viszonyok kedvezőtlenek, a 100-102 anyakaczból álló törzsalomány fogamzása körülbelül 50% volt és az évi 50-52 ivadékból még átlag szintén akkora % elhullott. Ugy hogy alig 25 darab állat kerülhetett évenként eladásra; a melyeknek azonban az erdélyi részekben nem volt keresletük, sőt a szász vidékeken egyenesen perhorreszkáltak (?)

A Miniszter urnak e kijelentésére kötelességemnek tartottam megjegyezni, hogy az erdélyi tenyészítő itthon csak a selejtesebb állatokhoz jutott, azért nem volt nagy a kereslet, azt pedig nem lehet kívánni, hogy vásárlás céljából a fővárosba tegyen költséges utat, a mikor maga a fajta sem volt olyan, a mely a mostani üzleti igényeket kielégítene. S mivel a fogarasi ménést illetőleg a Miniszter ur határozott választ adott, a küldöttség többi tagjaival együtt a felterjesztés második kérelmét szorgalmaztam és egy egy alkalmasabb helyen s megfelelőbb tenyészirányú ménés mielőbbi felállítását s erre nézve az erdélyi állattenyésztők véleményének meghallgatását hangsúlyoztam.

A Miniszter ur azt válaszolta, hogy — nézete szerint — az erdélyi részek lótenyésztenyésztésén inkább segítene a mentelepeknek egygyel szaporítása s az állomásokon megfelelőbb anyag beállítása; de új állami ménés felállítása ellen sincs kifogása s erre nézve hajlandó kihallgatni az erdélyi részek lótenyészítőit, a kiktől azonban azt kéri, hogy óhajtaikat határozott alabban és adatokkal indokolva terjesszék elő. Végül kiállításba helyezte, hogy november hó elején Kolozsvárra érkeznek, a mikor bővebb tájékoztatás szerez az ügyről s a mikorra ezelszertnek mondotta, hogy az erdélyi gazdasági egyet nevezze meg azokat, a kiknek véleményét meghallgatandónak tartja.

Kolozsvárt, 1895. október 10.

Fogadja a mélyen tisztelt Igazgatóválasztmány kiváló tisztelettel nyilvánítását. Gr. Bánffy György. állatk. szakszt. elnök.

* * *

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1895. November 21.

Az Agáta férje.

— Craik asszonytól. —

Angolból.

XVIII.

Az „Ellenzék” számára fordította: Amica (Polytás.) (70)

A Harper kisasszonyok gyorsan és élénken beszéltek — de azért körülte mindenütt — olyan csendesség amit akkor érzünk, midőn egy ösmerős lépés és egy kedves hang eltávoztott onnét, a mit senki sem nélkülöz, kivéve mi, de nekünk annyira hiányzik, mintha a nappali világosságtól és a naptól volna megfosztva.

Midőn az egész ház lecsendesedett és Agáta a saját szobájában ült — semmit sem várva, mert tudta, hogy ő nem fog jönni csak csendesen ülve, lebontott hajjal, szemait a tükörre függesztve, de félig megjijedve a saját arcától mintha az egy idegen tárgy volna — akkor valóban csendesség volt — és ekkor ő valóban egyedül volt

XIX.

Harper ur nem ment haza éjjelkor. a felesége bizonyosra vette, hogy nem fogja azt tenni, de az Eulália beszéde még is költött fel benne egy kis reményiséget és az ablaknál ült egész addig, míg a csillagok a hajnal világában eltűntek.

Délben, — mely idő oly lassan látszott jönni, mintha minden óra egy nap lett volna Dugdale ur azzal az izenettel jelent meg, a

mit csudára nem felejtett el átadni — hogy Nánánál visszatért Weymouthból Kingcombba és ott várakozott. Agáta nagy bajjal tudta kivenni a férjének azt a kívánságát belőle, hogy ő Dugdale urral menjen oda.

— Nem megyek, — mondá Agáta.

— Helyesen. — Én semmi képpen sem tenném azt, — jegyezte meg Eulália, nem a legjobb indulatú nevetés. Én nem szeretném ha úgy küldenének utánam mint egy iskolás gyermek után. Jöjjön Nánánál saját maga érted és ő vigyen el. Milyen neveléslen és durva, hogy ezt nem éri fel ésszel.

— Eulália! Te megfellekedel arról, hogy a testvéredről és az én férjemről beszélsz. Dugdale ur, öt perc alatt készen lesznek.

Duk felemelte az ő szelid de figyelő szemait és jóságosan mosolygott.

— Jól van édesem; gyermekem jöjj velem.

Dugdale, mind ez ideig soha sem szokott ily nyájosan beszélni hozzá. Ugy látszott mintha olvasni tudott volna a lelkeben. Az Agáta haragja eloszlott, és közel volt ahhoz, hogy sirjon. — Kevés idő múlva karon fogta a jó embert, mire Eulália megjegyezte, hogy Kingcombban nem szokás azt tenni és elment vele, hogy a férjével találkozzék.

Marmaduk keveset beszélt, gondolataiba merülve csendesen haladt, engedve, hogy a fiatal sógorasszonya a példáját kövesse. Egyszer vagy kétszer érezte Agáta, hogy lopva jóságos atyai tekintettel nézett le rá, és hallotta a mint magában mormogta, rendes szokás szerint midőn valami nehéz kérdést kellett megoltni.

— Eh! Mi semmit sem tudunk! Senki sem tud semmit. De néha megtörténik, hogy minden világosságra jön.

A város „szélén, látszólag elülből jött Agáta meglátta a férjét — már messziről

Ezen átirat következtében az „Erdélyi Gazdasági Egylet” a javasolt három tagu bizottságot gr. Bánffy György, br. Bánffy Ernő és dr. Szentkirályi Kálmán tagtársak személyben megválasztván, nevezettek aláírásával mult hó 17-én körlevél lett Erdély nagyobb lótenyésztőinek, képviselőinek, lótenyész-bizottsági elnökeinek, főispánoknak, szakszervezetnek stb. megküldve: melyeket lapunkban mi is ismertetünk s melyekre tetemes válaszok érkeztek be.

A gazdák javaslatai.

Az E. G. E. felhívásait már megelőzőleg több cikket közölt e tárgyban az Ellenzék. A felhívásra az E. G. E.-hez több rendbeli válasz érkezett, melyekről midőn a mult héten az egyesület gyűlési meghívójának tárgysorozataiból midőn értesültünk, kérelem fordultunk egyes gazdákhoz véleményük és javaslataiknak az Ellenzék útján való közlése tárgyában.

E munkának folyamán az alábbi levél arról világosított fel, hogy a ménés ügye még nem áll a felosztás stádiumában.

Az „Ellenzék” napilap tkts. Szerkesztőségének! Kolozsvár.

Szíves felszólításuk következtében tudatni kívánom, hogy az erdélyi gazdasági-egylet állattenyésztési szakosztályához erdélyi részi lótenyésztés érdekében beküldött nyilatkozatom hirlapi felhasználása ellen kifogásom nincsen, ha az a szakosztály előleges jóváhagyása mellett a lótenyésztés érdekében szükségesnek és célszerűnek látszik!

E nyilatkozatom a gyakorlati életből merített 20 éves tenyészési tapasztalatokon alapszik és az abban általánosságban kifejtett tenyész-irány van hivatva szerény nézetem szerint, helyes alapokra fektetni ország-résztünk hanyatlásnak indult lótenyészését és ezen elvek megtestesítése után, lehet jogosan remélni azt, hogy, úgy az egyöntetűséget, mint az egyes egyedet illetőleg is, speciális jellegű megkapja, illetve visszanyeri jövőben azon erdélyi ló, a melyet évtizedek óta csak rontotunk!

Ezzel megjegyezni kívánom, hogy a szakosztályi felszólításában határozottan oda nyilatkozott, miszerint a földmívelési miniszter kijelentése szerint a fogarasi állami ménés felosztása már bevégezett tény, tenet ennek fentartása mellett feleslegesen tartottam lándászt törni, de most azt hallom, hogy a felosztás nem bevégezett tény s ha ez a valóságunk meg is felel, az esetben oda irányul nézetem, hogy mind addig, míg az anyagi viszonyok megengedik és az illetékes szak-közegnek nem látják be, a tenyész irány szükségképeni változtatását, a fogarasi ménés fenntartását véleményezem, de feltétlen követelménynek tartom 160-165 cm. arab ménék alkalmazását 5 évig s az arab ménék ivadékaikra tekintettel a nagyságra, lehetne angol telivér méneket becsajítani, így is létesíthető a szükséges félyvér ménés felállítása, de hiányzik fog belőle a valódi erdélyi lómenés szívóssága!

A fentírtak tudomásra hozatalát szükségesnek tartva üdvözlétem mellett teljes tisztelettel maradtam

Czelna, nov. 17-ik 1895.

Gyárfás Endre.

Ugyancsak a fogarasi ménés parancsnoka gr. Pálffy Géza is Alsó-szombatból nov. 18-ról keltezve lapunkhoz írt levelében fel-említi, hogy a ménés felosztásáról mind ez ideig hivatalosan még egy betűvel sem értesített.

A fordulat.

E levelek alapján egyik fővárosi munkársunkat kértük meg az ügy miben voltáról az erdélyi részi közönséget az Ellenzék útján való tájékoztatására. Fővárosi munkatársunk a következőket jelenti:

Budapest, nov. 19.

Tek. szerkesztőség! Szíves felhívása folytán van szerencsém a következőket jelenteni,

A fogarasi ménés intézet felosztása, tudomásom szerint elhatározva még nem lett, a minisztertanács elé ez az ügy úgy tudom még nem került és így ez a felett valószínűleg nem is határozott. Arról sincs tudomásom, hogy a felség a felosztást jóvá hagyta volna.

A fogarasi ménés nem jár nagyobb kárral, mint a többi ménések.

Az évi hiányt itt nem maga a ménés, hanem annak gazdái okozza.

A fogamzás is elég kedvező volt, nem 50, hanem 75%; az elhullási arány ellen sem lehetett panasz.

Hogy 25 darab állat került évente eladásra s az erdélyi részekben azoknak sem volt keresletük, sőt a szász vidékek egyenesen perhorreszkáltak, ezekre nincs is mit felelnem. Az önk Salamon dra. — a kommunításhoz elég jó viccet csinált az utóbbi szóra, vajon milyen ménest képzelt az a miniszter, a mit a szászok ne perhorreszkáljanak? Látszik, hogy nem ismerte sem a szászt, sem a vidékeit sem azokat a nagyon nagyon primitív igényeket, melyeket ez a nép a ló fogalmához fűz.

Én úgy hiszem, a fogarasi ménest nem bolygatják meg csak akkor, a midőn esetleg kedvezőbb területre áttelepítik.

Tisztelettel S. Gy.

Ha a helyzet tényleg így áll, a miben kételkedni okunk nincsen, az erdélyi gazdák helyzete meg van könnyítve. A bizottság most már a beérkezett véleményekből csupán azt kell, hogy meghatározza, hogy a jövőbe hol és milyen irányban véli az állami ménésintézet telepiteni és vezetni, hogy az, a gyakorlati élet követelményének jobban megfeleljen?

E tárgyban a mai napra, mint említők gyűlésre volt az Erd. G. E. választmánya össze hívva. Miután azonban ez a dolog a mai val. gyűlés sorrendjébe bevetett ugyan, de egyik biz. tag betegsége miatt a napirendről levétetett, egy jövő gyűlésnek fogja tárgyat képezni.

A beérkezett több rendbeli levelekből közöljük az alábbi sorokat is:

Az Ellenzék szerkesztőségének

Kolozsvárt.

Becses felszólításukra nézve, egész készséggel egyezem bele, hogy a gazdasági egy-lethez beadott véleményemet közöljék. Egyszermind, részemről hálás köszönetemet fejezem ki, azon valóban reánk, gazdáinkra nézve oly áldásos irányért, melylyel az „Ellenzék” mindig a gazdák közönséget támogatja.

Legyenek meggyőződve arról, hogy e nemes és szép tettét az Ellenzéknek, minden józan gazda kellőleg tudja méltányolni.

Kiváló tisztelettel

kész szolgálja

Br. Szentkereszty Pál.

*

Természetesen most, miután a helyzet változott, a véleményeknek az a része tárgy-

talán, mely a fogarasi állami ménés fenntartását igyekszik indokolni. Fontos most csak az a rész, a mely a ménés tenyész irányára és jövőben való helyére vonatkozik. Az erre vonatkozó javaslatokat a szakosztályi szívesegéből a tárgyalás után közölni fogjuk.

Lapunk holnapi első cikkében br. Wesselenyi Béla egy kitűnő cikket fogjuk e tárgyban közölni.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, november 21

— Berde Mózeses hagyatéka

ügyében. Berde Mózeses 800.000 frtos végrendeletének érvényességét Márkus Ferenc és Márkus András vagyonos birtokosok tudvalevőleg perrel támadták meg, mondván, hogy végrendelekező, már a végrendelet kelte idejében, örült volt. — Ezek a Márkusok leányágon épp oly közeli rokonai Berde Mózesnek mint fiúágon az örültek hazában készített állítólagos végrendelet miatt büvndi kereset alatt álló Berde Béla. Ez év nyarán ez ügyben, mint tudostónk jelenti, újabb fordulat állott be. Ugyanis a Márkus-rokonok 150.000 frt kárpótás mellett hajlandók voltak a pertől elállni. Az unitárius vallás közönség azonban, mint általános végrendeleti örökös az ily alapon való egyezkedésbe nem hajlandó belemenni

Az ebből keletkezett perben az unitárius egyház jogi képviselője Molnár Lajos ügyvéd elkészítette a periratot s azt a jövő héten fogja benyújtani a kolozsvári kir. törvényszékhez. A periratot nyomtatott ívve fog terjedni s az unitárius egyház-község vagyon szerzési jogának módosztatát valamint azokat a körülményeket tárgyalgósan mind felőleli, a melyek ez ügyre befolytak s a tételtől-tételt ki mutatja a vagyon követelők keresetének alaptalanságát. A perirat szövegét az egyház tanács tagjaival is megismertetik a közelebbi gyűlésen s azután adják be a k. törvényszékhez. A beadvány tartalmának főbb részleteit a beadás után ismertetni fogjuk.

— Szakosztályi ülés. A törvényhatósági bizottság jog-pénz és tanügyi szakosztályai együttes ülést tartottak tegnap délután a városban nagytérben, melyen a legközelebbi rendes közgyűlés több tárgyat képezte a tanácsnak az állami és községi italadók bérbeadása tárgyában megtartott árlejtés eredmények bejelentése. Szakosztályok a tanács előterjesztését nagy meglepéssel vette tudomásul és elhatározta, hogy a bérleti szerződést a legtöbbet ígérő jelenlegi bérlővel ajánlja a közgyűlésnek megkötni. E szerint Káhnán Áthán Salamon lesz az ispiritus király, pálinka Gambrinus és más nagy potentát.

— Erdélyi Gazdasági Egylet gyűlése. Népes választmányi gyűlést tartott az erdélyi gazd. egyesület ma d. e. az egyesület bel-közép-utcazi hivatalos helyiségében Szabó József elnök vezetése alatt. A gyűlés legfontosabb tárgya, a fogarasi állami ménés intézet tárgyában tett felszólításra eddig beérkezett válaszok tárgyalása napirendről levétvén, a havi pénztári jelentést a választmány tudomásul vette. A milleniumi állatkiallítások ügyében dr. Darányi Ignác földm. miniszter igen szép leíratot intézett az egy-

— Én a piacon hagytam, — mondá Nánánál.

— Az ezelőtt egy órával volt. Azóta ő kétszer is is volt oda haza. Azt gondolod hogy ő el tudna lenni egy egész óráig, hogy az asszonyra ne legyen szüksége? Oh, ott van az uram! Álljatok! — Álljatok meg és én utána megyek s megfogom.

Dugdale meg volt fogva és a szép kis felesége mint foglyot vitte magával, és egy pillanatra sem eresztette el, nehogy ismét odalógjon s a választók tömege közé vegyüljön.

— Harri — asszony — anyóka, várj egy cseppet — egy perc alatt visszajövök. Nem, én egy fél perczig sem! Anna azt izente, hogy szüksége van read rögtön read és Nánánálra. Testvér, ugy-e el fogsz menni.

— Hova?

— Thornhurst-he! hogy Trenhard urral és még többekkel találkozz. Rögtön el kell indulnotok.

Nánánál a feleségére uézett, a ki eleresztette a karját.

— Mit, nem tudnád a feleségedet ismét elhagyni? — kiáltá Harri nevetve. Senki sem kívánja tőled azt a rettenetes áldozatot. Azt gondolod, hogy Anna meghívá a férjét a feleségük nélkül? Ha Agáta beleegyezik — mi mindnyájan elmegyünk.

— Oh igen! — mondá Agáta. Ő előtte közönyös volt, hogy hova megy, mit csinál.

Mind a négyen elindultak egy olyan utánozhatatlan járműben, — melynek neve dog-car.

— Hova akarsz úlni? — kérde Harriett. Azt hiszem, hogy a férjed mellé? — Az én uram hajt.

(Folyt. köv.)

H I R D E T É S E K.

Sz. 24575—1895. tan.

822. (3—3)

Sz. 441—1895.

820. (2—5)

Haszonbéri hirdetés.

Kolozsvár szaa. kir. város közönsége folyó évi November hó 28-án d. e. 10 órakor a városház 4-ik számú termében tartandó nyilvános árverésen haszonbérbe adja a város tulajdonát képező feleki birtokát.

A bérlemény tárgyát képezik:

1.) Felek községében 10. házszám alatt levő házas-telek a rajta levő korcsma-házzal és a hozzá tartozó kerttel (8 hold 302 négyszögöl).

2.) A szálás nevű városi erdőben levő „Pojána” nevű kaszáló, mely addig is haszonbérlet tárgyát képezte és melynek terjedelme kataszteri kimutatás szerint 8 hold 1357 négyszögöl.

A bérleti idő kezdődik 1896. évi Január hó 1-én és tart 3 (három) egymásutáni évig.

Kikiáltási ár 574 frt 34 kr. évi haszonbér.

A ki árverezni akar, 10% bántpénzt köteles letenni.

Az árverés szóbelileg történik, de zárt írásbeli ajánlatok is elfogadhatók.

Az árverési feltételek és szerződési pontok a városház 6-ik számú szobájában megtekinthetők.

Kolozsvár sz. kir. város Tanácsának 1895. november 14-én tartott üléséből.

Albach Géza,
polgármester.

igazg.

Fa-eladás.

A néhai Berde Mózes hagyatéki tömegéhez tartozó, Nagy-Bun község határán, a fehéregyházi vastut-állomástól 3 kilométer, a segesváritól pedig 8 kilométer átvolságra, az úgynevezett „Vámos” erdőben levő 452 szál 150 éves épület- és műzzaki fának és 50 szál tűzifának felhasználható **Tölgyfa eladó** a legtöbbet ígérőnek.

Egységáru Kisküküllővármegye járási főerdősze által készített műszaki munkát vétetik alapul, mely szerint a 452 szálból

mű- és épületfa	3318.5 kbm.
tűzifa	1188.7 kbm.
rőzsefa	263.5 kbm.
az 50 darab szál pedig tűzifa	527.5 kbm.

A szálfának átlagos átmérője 110 cmeter.

A műszaki és épületfának köbmétere 4 frtban, a tűzifának 80 kbrban, a rőzsefának pedig 50 kbrban, összesen 14779 frt 53 kbrban állapított meg.

Venni szándékozók írásbeli zárt ajánlatukat 1478 frt készpénz, avagy takarékpénztári betéti könyv csatolása mellett 1895. évi Deczember hó 30-áig Benkő Mihályhoz (Kolozsvár, Párizs-utca 20. sz. alá) adják be, hol az erdős műszaki munkálata és az eladási feltételek is megtekinthetők.

A beadott ajánlatok 1895. évi Deczember hó 30-án délután 4 órakor fognak alólirt bizottság által felbontatni s határozat hozatni az ajánlatok felett.

Kolozsvárt, 1895. évi november hó 14-én.

Néhai Berde Mózes végrendeletét
végrehajtó bizottság.

Az életben ismét élet van.

(Saját szavai a felgyógyultnak.)

Ritkaemű gyógyjelentés (kivonatolva.)

Tüdőgyulladásban szenvedtem. Minden használt szer eredmény nélkül maradt. Nem tudtam már egy ételt sem megemészteni. Már 12 palack az ön étrendi Hoff János-féle malátakivonati egészségi söré és az ön Hoff János-féle malátá egészségi csokoládéjának felhasználása után ezen bejok mind megszűntek, az étvágy ismét visszatért. Minden ismét a rendes úton van és az előbbi egészségem ismét helyre állt. Kitérő gyógytápszerem testemet hűsőbbá és idegerőssé tette. Az életben van ismét az élet. Kis-Márton, (Sopronmegye.)

Hermann Vilmos, tanító.

LEGFELSŐBB ELISMERÉS!

A fogyasztók biztosítékául az egészségnek újból visszanyerése s megtartására való jószág s jónak bizonyultságra nézve. — Ö Felsége a szász király: „Az ön Hoff János-féle malátakivonati egészségi söré, királyné anyjának igen jól tesz.”

Hoff János-féle malátá egészségi csokoládé

vérsejénységénél, elsoványodásánál, gyengeségénél, álom- és átvágyhiánynál, 64 legfőbb kitérőtetések és kinevezések.

Az első, valódi, gyógyhatású, testerősítő Hoff János-féle malátá kivonati csokoládé, (vérsejénységnek, sápkórosoknak és álmatlanságnál) 40 évi fennállás óta 64-szer lett kitérőtetve. A francia, angol s a többi csokoládéknak egynek sincs meg az a hatása az egészség visszaállítását s fenntartását illetőleg, mint a Hoff J.-féle malátakivonati egészségi csokoládénak. Épp ennél fogva a Hoff J.-féle malátakivonati egészségi csokoládénak egy háztartásból sem volna szabad hiányozni.

Ügyelni kell a Hoff J. cs. k. udv. szállító névalírására és a védjegyre (tojásdad arcképe a feltaláló Hoff J.-nak.) Minden gyógyszerárban és nagy üzletekben kapható.

Hoff János a malátá készítményeknek feltalálója és gyártójának Európa legtöbb fejedelemének udvari szállítója stb. stb. Bécs, I. Graben, Bräunerstrasse 8.

Kolozsvárt kapható: Gergely, Papp, Dr. Ember, Segesváry és Társai uraknál. 736. (4—5)

Belközép-
utca 2. sz. alatt,
a Helfy-háznál lévő

GÁMÁN JÁNOS

ÖRÖKÖSE

KÖNYVNYOMDÁJA

ALAPITTATOTT 1860-BAN.

ajánlja a legújabbban teljesen modern berendezést nyert és sokszorosan megnagyobbított

vállalatát.

Könyvek, folyóiratok, rovatos iven, falragaszok, számlák, meghívók s bármely irodai nyomtatványok

gyorsan, feltűnő csinnal és elismert szolid árak mellett készíttetnek.

Az összes községi nyomtatványok állandó készletben!

286. (20—x)

A Teutsch-féle borok

792. (6—x)

kaphatók:

Kolozsvárt
Segesváry és Társainál.

Brassóban
Hesshaymer J. L. & A.

Nagy-Szebenben
Billes János.

Szász-Régenben
Maroscher Arnold.

Beszterczen
Fleischer Testvérek.

Bécsben Joh. Schönbichler, I. Wollzeile 4.

I. Tuchlauben 28.

Alois Ratze, VII., Mariahilfstrasse 88. urak

kereskedéseiben **raktár árakon.**

Marosvásárhelyt
Kauppe & Eckwert.

Székelly-Udvarhelyt
Gál János.

Szolnokon
Nerfeld Ferencz.

Lőcsén (Szepesmegye)
Latzin János.

Budapest: Molnár
Gyula, Váci-körút 49.

Továbbá számos fűszer-
cseméget-üzletek, elsőrendű kávéházak
valamint nagyobb vendéglők és szállodákban a monarchia minden részében

TEUTSCH B. JÓZSEF borosztálya Segesvárt

Kolozsvári

első nagy

kályha-raktár.

Belmagyar-utca 9. sz.

Bel- és külföldi

porezellán, majolika, agyagkályhák

a legnagyobb választékban.

A legújabb minták szerint készült kályhák egyszerűtől a legelegánsabb kiállításban és mindenféle színben.

Kandallók

minden választékban.

Takaréktűzhelyek

a legelegánsabb kiállításban, praktikus szerkezettel.

Bármely nagy megrendeléseket — vidékre is — pontosan és jótállás mellett teljesít.

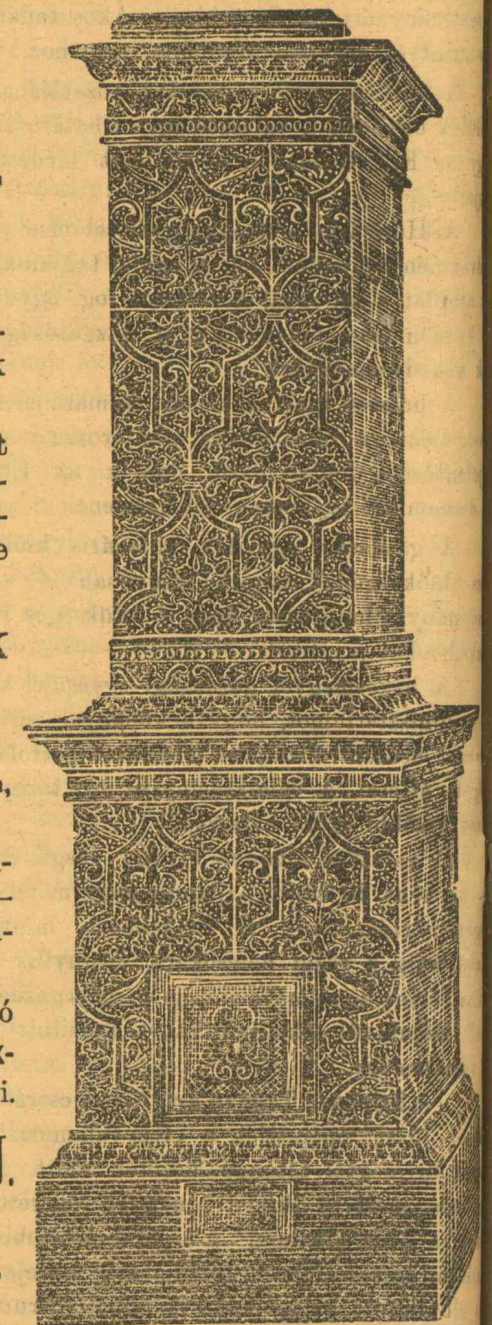
Az építési időnyre való tekintettel, a kályharaktárt tessék megtekinteni.

SCHMIDINGER ALAJ.

és **TARSA,**

Kolozsvár, Belmagyar-u. 9.

244. (19—x)

UJDONSÁGOK

az őszi és téli évadra 1895—96.

Nouveauté Cheviot mély	120 cm. széles, métere	65, 80 kr.
Heute Nouveauté coloré	95 " " "	1 frt 05 kr.
Englisch Cheviot	100 " " "	1 frt 15 kr.
Irland Cheviot	120 " " "	1 frt 35 kr.
Cheviot uni, minden színben	120 " " "	1 frt 20 kr.
Cheviot uni	120 cm. széles, métere	1 frt 70 kr.
Cheviot Diagonal uni	120 cm. széles, métere	1 frt 70 kr.
Cheviot Crépe anglais	120 " " "	1 frt 85 kr.
Kammgarn cordonné	120 " " "	2 frt 20 kr.
Crépe Tricolette	120 " " "	2 frt 10 kr.
Cheviot anglais dessiné	120 " " "	2 frt 40 kr.
Haute Nouveauté Persienne dessiné	120 " " "	2 frt 45 kr.
Velouréte pointu en soie	120 " " "	3 frt 10 kr.
Nouveauté Persienne	115 " " "	2 frt 40 kr.
Nouveauté Astrachan	115 " " "	2 frt 80 kr.
Haute Nouveauté Persienne	115 " " "	3 frt 50 kr.

Hante Nouveauté Kaukas	115 cm. széles, métere	3 frt 10 kr.
Mohair-Crepon minden színben	115 " " "	3 frt — kr.
Nouveauté rayé en soie	120 " " "	2 frt 10 kr.
Haute Nouveauté carré noppé	120 " " "	2 frt 20 kr.
Englisch Cheviot dessiné	120 " " "	1 frt 45 kr.
Crépe Cheviot	120 " " "	1 frt 40 kr.
Doppelbreite Modestoffe, métere	22, 32, 34, 48, 50, 58, 60, 65 kr. etc.	1 frt — kr.
Himalaya	120 " " "	1 frt 82 kr.
Drap des Dames	120 " " "	1 frt 15 kr.
Barchette és Flanelle cottons	24, 28, 32, 35, 40, 45, 48, 52, 55, 60 kr.	
Seidenstoffe a legszebb kivitelben	65, 85, 94, 96, 1 frt 15 kr.	
Nouveauté rayé Taffetas	reine Seide per meter	1 frt 30 kr.
Pepita Nouveauté	" " "	1 frt 20 kr.
Crépe Seide	" " "	1 frt 80 kr.
Nouveauté Taffet rayé	" " "	2 frt 30 kr.
Letztmoderne, prachtvolle Reinseidenstoffe	per m. 2-50, 2-60, 3-20	

Vidékre minták készsége bérmentve küldetnek.

D. LESSNER árúcsarnok **BÉCS,**

VI., Mariahilferstrasse Nr. 81—83, Esterhazygasse Nr. 30, 32, 34.

Souterrain, Parterre, Mezzanin, I. emelet.

729. (6—12)

Alapított 1855-ben.

MÜLLER GYULA

(Keresztény Imre utóda)

kefe- és ecset-gyára,

Kolozsvárt, Jókai-utca (belső) 14. sz. alatt.

Van szerencsém a nagyérd. helybeli és vidéki közönség becses figyelmébe ajánlani

gyártmányaimat,

melyek minőség, jószág és az árak tekintetében a külföldi gyártmányokat föltulmulják és a melyek több országos és iparkiallításán érdem emlékek lettek kitérőtetve.

A székesfehérvári országos kiállításon 1879. évi díjnyeréssel lett kitérőtetve.

A Szolnoki-doboka megyei gazdasági egylet termény, állat és iparkiallításán 1887. évi díjnyeréssel lett kitérőtetve.

A Budapesti országos kiállításon 1886. évi díjnyeréssel lett kitérőtetve.

Nagy raktárt tartok minden e szakmába vágó cikkekben a legfinomabbtól a leggyorsabbig.

Elvállalok mindennemű gépkéfék javítását avagy újja készítését.

A legjobb romániai sertéből készítek továbbá: parket-fénykeféket, festő- (Steinpenzlik), meszelő- és kender-tisztító-, fedőfestő ecseteket,

FODRÁSZ GÖMBKEFÉKET, ruha-, haj- és bársznyekekét, mindezeket felelősség mellett, tiszta sertéből.

5. (30—x)

Kiváratra árjegyzéket azonnal küldök.